



TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 2223
Tarih : 29.09.2023

10/352

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Maraş merkezli 7.8 ve 7.5 büyüklüklerindeki depremlerde Türkiye’de 50 bin üzerinden yurttaşımız yaşamını yitirirken, 100 binden fazla yurttaş ise yaralanmıştır. Depremlerden etkilenen illerden biri de vekili olduğum Diyarbakır ilidir. Deprem nedeniyle kentimizde 411 yurttaş yaşamını yitirmiş, 250 kişi de daha sonra enkazlardan kurtarılmıştır. Deprem nedeniyle ilimizde toplam 5 bin 459 ağır hasarlı bina tespit edilmiştir. Bu binalardan 2 bin 738’inin yıkımı tamamlanırken hala yıkılmayı bekleyen binlerce bina bulunmaktadır. Yıkımlar sırasında yapılan denetimler yetersiz kaldığı gibi asbest riski ve oluşan toz bulutları da halk sağlığını ciddi derecede tehlikeye atmaktadır. Yine deprem nedeniyle kentimizde ciddi bir barınma sorunu ortaya çıkmış, aşırı derecede artan konut fiyatları nedeniyle yurttaşlar anayasal hakkı olan barınma ihtiyaçlarını karşılayamayacak duruma gelmişlerdir. Deprem nedeniyle Diyarbakır’da yurttaşların yaşadıkları konut sorunlarının, yıkımlar sırasında ortaya çıkabilecek sağlık sorunlarının tespit edilmesi ve gereken önlemlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98. TBMM İç tüzüğünün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Serhat EREN

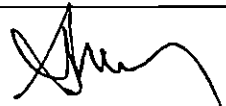
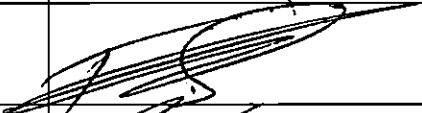
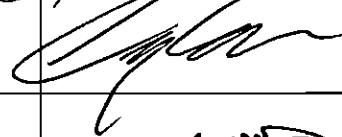
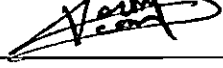
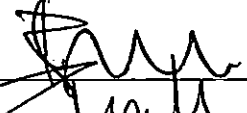
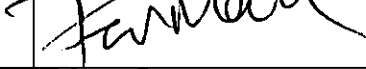
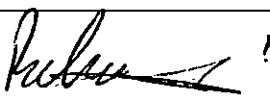
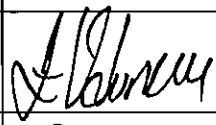
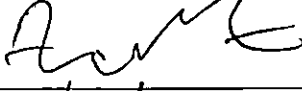
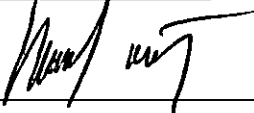
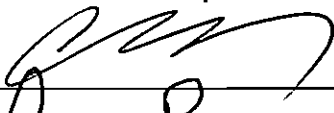
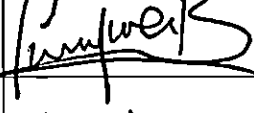
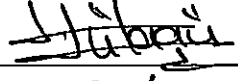
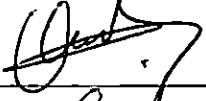
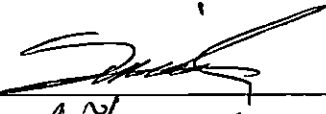
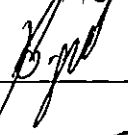
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Maraş merkezli 7.8 ve 7.5 büyüklüklerindeki depremlerde Türkiye’de 50 bin üzerinden yurttaşımız yaşamını yitirirken, 100 binden fazla yurttaş ise yaralanmıştır. Depremlerden etkilenen illerden biri de vekili olduğum Diyarbakır ilidir. Deprem nedeniyle kentimizde 411 yurttaş yaşamını yitirmiş, 250 kişi de daha sonra kurtarılmıştır. Deprem nedeniyle ilimizde toplam 5 bin 459 ağır hasarlı bina tespit edilmiştir. 23 Ağustos 2023 tarihinde Diyarbakır Vali Yardımcısı ve Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanı (YİKOB) Abdullah Çiftçi, Anadolu Ajansı muhabirine verdiği röportajda “Kent genelindeki ağır hasarlı binaların yıkımı için yapılan ihalelerin ardından 5 bin 459 ağır hasarlı binanın yıkım sürecinin başlatıldığını ve 2 bin 738 binanın yıkımın tamamlandığını” belirtmiştir. Çiftçi ayrıca “kentteki orta hasarlı binalarla ilgili yürütülecek çalışmalarla ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından karar beklendiğini, karara göre gereken çalışmaların yapılacağını” ifade etmiştir. Ancak Çiftçi’nin açıklamasından sonra aradan geçen 1 aydan fazla sürede yıkımların hala yeterli düzeyde olmadığı, yıkımlar sırasında kontrollerin usule uygun yapılmadığı, gereken önlemlerin yeterince alınmadığı, sulamaların yapılmadığı ve çıkan asbest ve tozlar nedeniyle halk sağlığının ciddi derecede tehlike altında olduğu görülmektedir.

Yine deprem nedeniyle kentimizde ciddi bir konut sorunu yaşanmaktadır. Kentimizdeki sağlam yapı stokunun depremden etkilenen nüfusa yetmemesi ya da doğru değerlendirilmemesi, boş durumda olanların ihtiyaç sahiplerinin kullanımına sunulmaması, geçici barınma alanlarının da eksikliğiyle birlikte konut fiyatlarının aşırı derecede artmasına neden olmuş ve yurttaşların anayasal hakkı olan barınma ihtiyaçlarının karşılanamayacak duruma gelmesine neden olmuştur. Özellikle kira ve satış fiyatlarındaki ani yükseliş, depremin yarattığı travmayı atlatabmayan yurttaşların yaşam koşullarını giderek ağırlaştırmıştır. Depremden önce sayısız kiralık ve satılık arazi, arsa, ev, iş yeri ve büro/ofis olmasına rağmen depremin ardından ilanlar kaldırılmış ve karaborsa bir emlak piyasası oluşmuştur. Barınma ihtiyacını fırsata çevirenler fiyatların kontrolsüz bir biçimde artmasına neden olduğu gibi alım satım işlemlerini gerçek bedeller üzerinden göstermeyerek kamuyu da zarara uğratmışlardır. Bu alanda yapılan denetimlerin yetersiz olması ve devlet kurumlarının kayıtsızlığı bu mağduriyetlerin artmasına neden olmuştur. Konutta yaşanan fahiş fiyat yükselişi aynı zamanda kentimizde demografik yapının da değişmesine neden olmaktadır. Yine kentimizde deprem sonrasında yaşanan sorunlardan biri de yapılacak deprem konutlarının yeterliliği ve konumlarıdır. Diyarbakır merkezinde hazineye ve belediyeye ait birçok alan bulunmasına rağmen, deprem konutlarını merkezden çok uzaklara yapmak kamuya daha fazla yük getirdiği gibi yıllarca aynı bölgede yaşayan insanların göç etmesine neden olmaktadır. Bu uygulama arsa fiyatlarını arttırdığı gibi, yeni kurulacak alanlarda yaşanacak doğal gaz, elektrik ve su gibi alt yapı sorunlarını da beraberinde getirecektir. Diyarbakır’da bulunan mevcut yapı stokları da göz önüne alındığında alelacele yeni yerleşim yerleri oluşturmaya çalışmak, yaşanabilir kent kavramı ile uyuşmayan bir kent yaratılacağı kaygısını da doğurmaktadır. Diyarbakır’da bulunan meslek odaları ve sivil toplum kurumlarıyla ortaklaşmadan, katılımcı, bilimsel çalışma, değerlendirme ve projelendirme safhaları yürütülmeden getirilecek çözümler ilerde telafisi olmayan maddi ve

manevi kayıplara kapı aralamak olacaktır. Yine kentimizde yaşanan kira artış fiyatlarına ilişkin de bir an önce önlem alınmalıdır. Taşınmazların satışı ve kira bedelleri bölgesel faktörler, bina özellikleri, konum ve bina yaşı gibi sınıflara ayrılıp tavan bedeller devlet tarafından belirlenmeli fırsatçılığın önüne geçilmelidir. Bu bağlamda Diyarbakır ilinde deprem nedeniyle ortaya çıkanların sorunların tespiti, yurttaşların yaşadıkları mağduriyetlerin araştırılması, etkin ve kalıcı çözümlerin bulunması amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	ALİ BOZAN	MERİN	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	TUNCER BAKIRHAN	SİİRT	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	